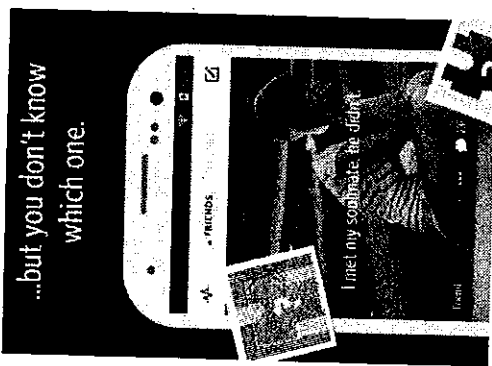

הלקח החשוב של אפליקציית סיקרט

הטכנולוגיה הדיגיטלית מיצה לחינם ושינתה לחמור את המרחב החברתי - ואז הגיעה סיקרט (Secret): אמלי-קציה המאפשרת לנו לשלוח מסרים לקבוצות חבריים בלי לחשוף את עצמנו. האפליקציה מבוססת על מעגלים חברתיים מובנים (סופיסטיקט), אבל בגלל האנונימיות לא ניתן לנצל את הקשרים הקודמים או את השפעתנו על דעות של אחרים.

כדי להבין את היתרון המיוחד של סיקרט, כדאי להכיר את מחקרו של ג'יימס סורוביצקי על חוכמת ההמון. לשענתו, בתנאים ספציפיים, התבונה הקולקטיבית טובה יותר מכל מומחה בודד. כפרתן בעיות, קבלת החלטות ואפילו חיזוי העתיד - בתנאי שיש "סיכוי שווה". המי-שמעות שרק אם לכל משתתף בקבוצה יש סיכוי שווה לומר את דברו ולהשפיע, חוכמת ההמון תבוא לידי ביטוי - ואת זה סיקרט מאפשר. רת. בסיקרט לכל אחד סיכוי שווה להביע דעה ולתמוך באחר. אמנם לשם כך נעזרים במעי-

גלים חברתיים קיימים, אבל ההשפעה החברתית בתוך המעגלים אינה קיימת בגלל האנונימיות המחוללת. אין מידע עלי ולי אין מידע על אחרים, מולם מתמקדים רק בתור כו. כך בדיקת הלם סורר ביצקו על חוכמת ההמון. לא ווסטאפ ולא פייסבוק מאפשרות זאת. שם חייבים להודות, ומיד יש משקל לזוהת ולקשרים. שם אי-אפשר באמת להיעזר בחוכ-מת ההמון, כי אין סיכוי שווה.

סיקרט מוזהב אכן רדך במלמש התפישת החברתית של העולם הדיגיטלי. היא מאפשרת לקדם נושאים חברתיים, רת לקדם תכנים ולא אנשים. היא מאפשרת לקדם נושאים חברתיים, ליצור מהאחר מוגנות, להשפיע על המנהיגות ואפילו לבקש זלחת טיפים בנושאים אישיים. בסיקרט כל אחד יכול לתחרות על תשומת הלב החברתית ולקבל לגיטימציה מההמון רק בגלל איכות העניין שנושאו שלו מעלה. הכל שווים לגמרי.

אלא שבמקביל, תמיד יהיו כאלה שיעשו שימוש לרעה ביישום של סיקרט במסגרת החברתית.

להפסיק לפחד מהטייקונים ולהאריך את תקופת הצינון

עודד שריג, מהמפקח על ביטוח - למנכ"ל חברת מנדל צילום: מיכל פתאל

פח הצינון כשמדובר במעבר לגופים עסקיים ריכוזיים. לפיכך, הוצעה קובעת כי תקופת הצינון תוארך לשלוש שנים.

מרבית הגופים האלה, הבנקים וחברות הביטוח למשל, לא השתנו משמעותית בשנים האחרונות. הרגולטורים מפתחים אתם מערכת יחסים מקצועית הדוקה, בה בעת שהם אחראים לאכוף את הדין עליהם ולקבל החלטות בהתאם לדין והאניסטרס הציבורי, ללא משוא פנים והטיה.

הגופים הפרטיים מקל על עובדי הצינון לעבוד לעבוד בהם, שכן הם שולטים בחתום הפעילות באותו ענף שעליו הם אמורים במסגרת עבודתם. בשרית הציבורי לגופים אלה יש יכולת לשכנע את פורשי השירות הציבורי לעבוד אליהם באמצעות תמריצים כלכליים, ולחוק עוד יותר את מעמדם המנופוליטי או הכמעט-מונופוליטי בשוק שבו הם פועלים.

ההגבלות על תקופתם של בכירים מהשירות הציבורי לאחר פרישתם, נועדו להבטיח שעובדי הצינון יבצע את עבודתם כשהוא רואה רק את האינטרס הציבורי לגבי עניו, ולא יבצע את תפקידו מתוך תכנון כיצד יהיה יעשה לביתו בתום שירותו הציבורי.

החוק החדש הוא קובע תקופת צינון של שנה. עור קובע החוק כי עובד ציבור שסיפף בנינו של גוף מסוים - לא ייצג אחרי פרישתו מהשירות את אותו הגוף באותו עניו כלפי הרושט שבו שירת. החוק מתמקד בעובד, ולכן הוא פשוט יחסית לאכיפה - ובכך חוזק.

הבעיה היא שהחוק מופעל בצורה מינימלית, המאידה שוליים רחבים לפורשים מהשירות הציבורי. קל לעקוף את הוראותיו, ובכך לסכל את ייעודו. בין היתר, עובד מדינה יכול לסכם עם גוף פרטי שהיה עובד אצלו שנה לאחר פרישתו. בעיה נוספת בחוק היא בהתעלמות מהיעד שאלי עובד הצינון. כך למשל, אם מדובר בפרש מרשות המסים, תקופת הצינון שלו תהיה זהה בין אם מקום העבודה שאלי הוא עובד הוא גוף ציבורי, גוף עסקי או מלכ"ד.

החוק עיוור לשאלה המשמעותית - לאן הפורש משירות הצינון עובר? שאלה זו מבוהה אילו אניסטרס עומדים בבסיס המעבר ועד כמה קשורים הם לעבודתו בשירות הציבורי. היעץ המשפטי לממשלה הבין זאת: בהנחיותיו הנוגעות לקיצור תקופת צינון של פורשים, נקבע כי יש להתחייב גם ל"מהות הגוף אליו מבקש העובד הפורש לעבור". אבל זו רק ההתחלה.

הצעת החוק שמונבלה ח"כ הובה גלואו (מרצ), בשיתוף התנועה לאיכות השלטון, מבקשת לשנות את נקודת המבחן הבסיסית של חוק הצינון. עמדתה העקרונית של ההצעה היא כי יש להסיק את המבחן לעבר מקום העבודה החדש של העובד, ולהגדיל את תקופת הצינון.